

Yıl / year: 17 • sayı / issue: 34 • kış / winter 2019 • s./p. 625 - 627

Vefeyât
Obituary

Siyeri Bana Sevdiren, İslam Tarihçisi Olma Vesilem Hocam

MİTHAT ESER

Doç., Dr, Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi
İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü
mithateser@hotmail.com.tr | orcid.org/0000-0002-7738-9611

Geliş Tarihi / Received: 28.10.2019 • Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 12.12.2019

Atrif / Cite as

Eser, Mithat "Siyeri Bana Sevdiren, İslam Tarihçisi Olma Vesilem Hocam". *İstem*, 17/34 (2019): 625-627. <https://doi.org/10.31591/istem.639204>

Konya İmam Hatip Lisesi'ni bitirirken ısrarla istediğim okul Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi idi. İmam Hatipte bulamadığımı İlahiyat Fakültesinde bulacağımı düşünüyordum. Sahih İslami bilgiye nasıl ulaşacağımı öğreneceğim yer ilahiyat fakültesi olmalıydı. Fakülteyi kazanmış, hazırlık muafiyet sınavını geçmiş ve birinci sınıfta derslere başlamıştım. İlk defa 1994 yılında Siyer dersinde tanıdım hayat yolculuğumdaki önemli mihenk taşlarımdan biri olan Ahmet hocamı. Önce bana Hz. Peygamber'i sevdirdi, ardından İslam tarihi ve tarihi sevmeye başladım. Daha ilahiyat birinci sınıfta idim ve onun gibi bir İslam tarihçisi olmalıydım. Sahih ve doğru bilgiye ulaşma yöntemini de onunla öğrenmeye başlamıştım. Bana hep hayatım boyunca düstur olacak bir ifadeyi tahtaya Arapçası ile yazmıştı: "Biz delilin çocuklarıyız. Onlar bizi nereye yönlendirirse oraya gideriz." Evet, derslerde geçen isim ve kelimeleri aslına uygun öğrenmemiz için Arapça yazardı hocam.

Siyer dersinde belli bir kitap takip edilmezdi, belli notlar yoktu. Ahmet Önkal siret-i Nebi'yi adeta rivayet rivayet söz söz anlatan bir kitaptı. Yine de 5 kitap ismi yazmıştı tahtaya okumamız için. Kısa sürede kitapları temin edip okumuştum. Artık hocamın odasına gidip İslam tarihi alanında çalışmak istiyordum diyebilirdim. Neticede gittim ve umduğumdan çok daha güzel bir şekilde karşıladı beni. Yeni okuyacağım kitap Philip Hitti'nin *İslam Tarihi* idi. Ama normal bir okuma değildi bu. Daha sonra bir zarfa sığabilecek şekilde dörde bölünmüş örnek teksir kağıtlarını göstererek "fişleme" olarak bileceğimiz usulü de öğretti. Okuma sonrası fişlerimi kontrol ederdi. Daha sonra 6 ciltlik Hasan İbrahim Hasan'ın *İslam Tarihi*, ardından Vecdi Akyüz editörlüğünde 5 ciltlik *Bütün Yönleri*

le Asrı Saadette İslam kitabı... Bu arada yıllar değil sadece aylar geçmişti...Birinci sınıf bitmiş yaz gelmişti. Artık İslami ilimler alanında öğrenci yetiştirme programı sunan “BİLKAM” sıralarında ben öğrenci, Ahmet Önkal hocam müdürdü. Birlikteyiz yoğun bir şekilde devam ediyor, hafta sonu seminerlerinde devamlı birlikte oluyorduk. Müdür dediğime bakmayın, BİLKAM’ın her şeyiydi o. Cumartesi günleri seminerlerde daima bulunurdu. Mehmet Savaş hocadan Ahmet Davutoğlu’na kadar o an için büyüklüklerini fark edemediğimiz daha sonra anlayabileceğimiz pek çok kişiden semineri birlikte dinlemek nasip olmuştu. Üç yıllık BİLKAM programının sonunda ihtisas dönemimiz başlıyordu: Benim için danışman, tek bir hoca olabilirdi, oldu da...

Bu arada “Yürüyüş”, “Arifan” gibi fakültemiz öğrenci dergilerine yazılar yazmaya çalışıyordum. Sadece BİLKAM ihtisasta hazırladığım, uzun yıllar sonra makaleye dönüşecek olan İbn İshak ile ilgili çalışmamı değil, dergilere yazdığım yazıları dahi okumasının önemini şimdi daha iyi anlayabiliyorum. Şimdi diyorum, zira öğrencilerinin yüksek lisans hatta doktora tezlerini bile çok ayrıntılı okumayan öğretim elemanlarını duydukça onun ne büyük bir hoca ve danışman olduğunu daha rahat fark edebiliyorum. Lisans öğrencisinin öğrenci dergisine yazdığı yazıyı bir profesör öğretim üyesinin okuması... Galiba çok nadir birkaç öğrenciye nasip olacak bu tecrübeyi Ahmet Önkal hocam bana yaşatmıştı.

1998 yılında fakülteyi bitirip İslam Tarihi bilim dalından yüksek lisans derslerine başlamam çok zor olmadı. Hz. Peygamber dönemindeki önemli meseleler, bir tanesi Arapça olmak üzere en az üç kaynağa bakılıp hazırlık yapılır, hocamın odasındaki yeşil örtülü kareye yakın masaya yatırılırdı. Hocamız, zarflarındaki fişleri de çıkarır ve konuyu güzel bir şekilde delil ve gerekçeleriyle sonuçlandırır. Dersin son yarım saatinde ise Arapça bir metin öğrencilere okutulurdu. İslam tarihi temel kaynaklarına dair başka bir dersimiz olmasına rağmen neden Arapça metin okuttuğunu sorduğumda, hocam; “temel kaynakları genel olarak anlayabilecek kadar bir Arapça yetkinliği olmayan birinin İslam tarihinden lisansüstü eğitim yapmasının doğru olmayacağını” düşündüğü için böyle bir uygulama yaptığını söylemişti.

2001 yılı doktora başladığım yılı. Ahmet Önkal hocamın danışmanlığında Siyer ve İslam tarihi, aşkla şevkle devam ettiğim bir anabilim dalıydı. Ders dönemi bitmiş, yeterlik geçilmiş tez konusu alınmıştı. Hocamızın tez konularındaki usulü, öğrenci tarafından üç konunun teklif edilmesi, hangisinin olacağını danışman ile öğrencinin birlikte karar vermesi şeklindeydi. Tez konum olan “*Abbasilerin İlk Döneminde Seyyid ve Şeriflerin Dini, Sosyal ve Kültürel Konumları*” başlıklı konumu almıştım almaya ama bir türlü tez projesini oluşturamıyordum. Benzer bir konu yoktu ve umutsuz bir şekilde hocamın yanına gitmiştim. Yine o meşhur masaya beni oturttu, kendisi de yanıma oturdu. Benimle istişare ederek, bana sorarak elindeki kalemle benim karaladığım birkaç konu başlığını da kullanarak tez projemi oluşturmaya başlamıştı bile... Her şeyiyle mükemmel bir danışmandı o. Doktora tezimi başarıyla geçtiğimde, bu sefer hocalarıma yemek ikram edebilecektim artık. Zira yüksek lisanstaki gibi işsiz değildim. Ama o yine yemek ücretlerini bana ödetmemişti. Daha sonra öğrenmiştim sadece

bizim fakültemiz İslam tarihi anabilim dalına özgü bir özelliği bu: Ahmet Önkal ile Mehmet Ali Kapar hocalarımızın riyasetindeki bir güzelliği bu, hiçbir yer için duymadığımız...

Doktoradan sonra hemen askere gitmişim ve kısa dönem olarak bitirip 2008 yılının sonunda askerden dönmüştüm. Doktoralı bir İslam tarihçisi olarak hedefim Diyanet İşleri Başkanlığında uzmanlığı kazanmak veya vaiz olarak devam etmekte. Yıllar vardı ki akademisyenlik hayallerim sona ermişti. 2004 yılında dekan olduktan sonra bile galiba 3310 model cep telefonunu kullanmaya devam eden hocam, beni aramış ve bir ilahiyat fakültesinde yardımcı doçentlik kadrosunun açıldığını haber vermişti. Ben artık akademisyenlik düşünmediğimi söylememe rağmen ısrar etti. Yabancı dil olan İngilizcemin zayıfladığını bahane göstermek istemişim ancak net bir dille oturup İngilizce çalışmam gerektiğini söyledi. Ne desem kabul etmedi ve beni akademisyenlik yolunda yürümem için ikna etti. Telefon görüşmesini yaptığımız 2008 yılı Eylül ayı benim için ikinci bir milat olmuştu. Yeni açılan üniversiteler ve ilahiyat/İslami ilimler fakülteleri derken 2010 yılında bir üniversitenin tarih bölümüne öğretim üyesi olarak atanmışım. İlginç akademisyenlerle tanışmam buradan itibaren başlamıştı. Örneğin hiç görmediği halde Ahmet Önkal'ı tanıyıp da benim, hocamı tanımadığımı iddia eden akademisyenle tanışmışım. Hocama durumu anlattığımda tebessüm etmişti. Evet, hocamı kitabı vesilesiyle tanıyan ancak hiç görüşme imkânı olmayan çok insan vardı ve kafalarında bir Ahmet Önkal profili çizmişlerdi. Üstelik makamlarının verdiği özgüvenle benden daha çok hocamı tanıdıklarını söyleyen insanlardı bunlar...

Pamukkale İlahiyat Fakültesine geçiş yaparken referansım oydu... Doçentliğe müracaat etmek için dosyamı hazırlayıp kendisine gösterdiğim ve uygun görüşüyle müracaat ettiğimde de dosyamı uygun gören oydu... Kısacası daima desteğini gördüğüm ilmiyle, nezaketiyle, kibarlığıyla anlattığı Hz. Peygamber gibi örnek ahlakıyla hocamdı. Konya Selçuk Üniversitesine geçiş yaptığımda artık hocama mekân olarak yakın olacağım ve kendisinden daha çok istifade edebileceğim bir dönemde maalesef onu kaybettim. Tek tesellim 2019 yılı İslam tarihçileri koordinasyon toplantısında öğrendiğimiz kadarıyla Türkiye'de en çok lisans üstü öğrenci yetiştiren Mustafa Fayda'dan sonra ikinci hocamız olması ve benim de o şanslı öğrencilerden birisi olmamdır.

Onun öğrencisi olmaktan dolayı Cenâb-ı Hakk'a ne kadar şükretsem azdır. İyi ki onun öğrencisi oldum. Yazdığı eserlerin, yetiştirdiği öğrencilerinin sadaka-i cariye olarak hesap defterine yazılması duasıyla...